

СЕКЦІЯ 4

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДК 339.92(477.8)

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-2-24>**Маляр Е.М.***старший викладач кафедри туризму
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»***Салюк-Кравченко О.О.***кандидат економічних наук,
Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого
Міжрегіональної академії управління персоналом***Maliar Eduard***Senior Lecturer of the Department of Tourism
State University «Uzhhorod National University»***Saliuk-Kravchenko Oleksandr***PhD in Economics,
Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Volodymyr the Great
Interregional Academy of Personnel Management*

ТРАНСКОРДОННІ ТЕРИТОРІЇ ЄВРОРЕГІОНУ КАРПАТИ-УКРАЇНА В РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖРЕГІОНАЛЬНО-ІНФРАСТРУКТУРНОГО ПРОЄКТУ «МАЛЕ КАРПАТСЬКЕ КОЛО»: СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

CROSS-BORDER TERRITORIES OF THE EUROREGION CARPATHIAN-UKRAINE IN THE IMPLEMENTATION OF THE INTERREGIONAL AND INFRASTRUCTURE PROJECT «SMALL CIRCLE OF CARPATHIAN»: PRESENT AND PROSPECTS

АНОТАЦІЯ

Досліджено започаткування, становлення та подальші перспективи розвитку міжрегіонально-інфраструктурного проєкту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна в розумінні економічних особливостей транскордонних регіонів. Окреслено місце та роль кожної транскордонної території Закарпатського, Львівського та Івано-Франківського регіонів у логістично-інфраструктурній розбудові спільного проєкту «Мале Карпатське коло». Продемонстрована детально спільна та в розрізі кожної транскордонної території мережа дорожньої інфраструктури проєкту. Висвітлено перспективи входження транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна до транскордонного економічного простору Карпатського євро регіону в цілому (через механізми відкриття перспективних пунктів пропуску на державному кордоні України з Румунією в перспективному пункті пропуску «Яблунівка – Ремете (Гута)» на території Закарпатської області та з Республікою Польщею в перспективному пункті пропуску «Боберка – Смольник» на території Львівської області). Підготовлено підґрунтя для подальшого дослідження вдосконалення економіко-правових систем міжнародної взаємодії транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна з економічним простором Карпатського євро регіону в розумінні міжнародної економічної співпраці з країнами – членами Європейського Союзу.

Ключові слова: транскордонні території, транскордонне співробітництво, транскордонний простір, євро регіон, перспективний пункт пропуску.

АННОТАЦІЯ

Исследованы начало, становление и дальнейшие перспективы развития межрегионального-инфраструктурного проекта

«Малый Карпатский круг» в рамках трансграничных территорий евро региона Карпаты-Украина в понимании экономических особенностей трансграничных регионов. Определены место и роль каждой трансграничной территории Закарпатского, Львовского и Ивано-Франковского регионов в логистически-инфраструктурном развитии совместного проекта «Малый Карпатский круг». Продемонстрирована подробно общая и в разрезе каждой трансграничной территории сеть дорожной инфраструктуры проекта. Освещена перспектива вхождения трансграничных территорий евро региона Карпаты-Украина в трансграничное экономическое пространство Карпатского евро региона в целом (через механизмы открытия перспективных пунктов пропуска на государственной границе Украины с Румынией в перспективном пункте пропуска «Яблунівка – Реметы (Гута)» на территории Закарпатской области и с Республикой Польшей в перспективном пункте пропуска «Боберка – Смольник» на территории Львовской области). Подготовлена почва для дальнейшего исследования совершенствования экономико-правовых систем международного взаимодействия трансграничных территорий евро региона Карпаты-Украина с экономическим пространством Карпатского евро региона в понимании международного экономического сотрудничества со странами – членами Европейского Союза.

Ключевые слова: трансграничные территории, трансграничное сотрудничество, трансграничное пространство, евро регион, перспективный пункт пропуска.

ANNOTATION

The article examines the initiation, formation and prospects of the Interregional-infrastructure project «Small circle of Carpathian», within the cross-border territories of the Euroregion «Car-

pathians-Ukraine» in understanding the economic characteristics of cross-border regions. It illustrated the historiography of the life cycle of the project «Small circle of Carpathian» as a logistics cluster in the context of the regional economy, from the microeconomic to the macroeconomic level of development. Also it noted the impact of the implementation of the joint project and described the future prospects of realization of tasks and objectives of project. The article outlines the place and role of each cross-border area of Transcarpathian, Lviv and Ivano-Frankivsk regions in logistics and infrastructure development of joint project «Small circle of Carpathian». It demonstrated in detail the road infrastructure network of the project – general and separately for each region. In addition, it shows the close connection between the forest roads and the general network of highways of the joint project on the example of cross-border territories of Zakarpattia region. The tourism industry is singled out as the main factor in the development of the economy of cross-border areas within the project «Small circle of Carpathian»: it personalized types of tourism and indicated tourist locations (places) along the route of the joint project. The article highlights the prospects of entry of cross-border territories of the Euroregion «Carpathians-Ukraine» to cross-border economic space of the Carpathian Euroregion as a whole (through mechanisms for opening new checkpoints at the state border: between Ukraine and Romania «Yablunivka – Remete (Guta)», between Ukraine and the Republic of Poland «Boberka – Smolnik», as well as in the Lviv region). The article prepares the basis for further research on ways to improve economic and legal systems of international interaction of cross-border territories of the Euroregion «Carpathians-Ukraine» with the economic space of the Carpathian Euroregion in the sense of international economic cooperation with the member states of the European Union.

Key words: cross-border territories, cross-border cooperation, cross-border region, euroregion, promising checkpoint.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Транскордонні території Карпатської частини України відіграють ключову роль у діяльності спільного державного інвестиційного проекту «Мале Карпатське коло», яке функціонує у форматі міжрегіональної співпраці Державного агентства автомобільних доріг України та Львівської, Закарпатської і Івано-Франківської областей. Головна мета зазначеного проекту полягає у побудові нової мережі автомобільних доріг у центральній частині Українських Карпат.

Існуюча мережа автомобільних доріг Карпатської частини України потребує капітального, поточного ремонтів та нового будівництва дорожньої сітки полотна. Деяка частина логістичної інфраструктури Карпатського регіону існує з часів Австро-Угорської імперії, на якій нове будівництво та капітальні роботи проводилися в останнє під час проведення літніх Олімпійських ігор 1980 р.

Вирішення зазначених логістичних завдань, поставлених перед усіма учасниками спільного державного інвестиційного проекту «Мале Карпатське коло», дасть змогу продемонструвати дійсну та ефективну співпрацю органів влади місцевих територіальних громад, виконавчої влади (районної, обласної та центральної) та голови держави в одному державницькому тандемі, результатом якого стане динамічне регіональне зростання та поступове економічне збагачення транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Дослідженням євро регіону Карпати-Україна та Карпатського євро регіону в цілому займалися такі науковці: В. Кравців, Т. Кулчар, Н. Мікула, І. Скиба, В. Химинець та ін. У частині дослідження економіки регіону проблематики транскордонних територій присутні такі науковці: М. Бачинська, Н. Габчак, К. Гороховська, Л. Дубіс, І. Іртищева, Я. Калат, І. Кирик, А. Ключевська, Л. Корольчук, А. Краснейчук, К. Куцаб-Бонк, О. Луцків, А. Максименко, Я. Малик, Н. Мікула, С. Мітряєва, О. Пастернак, В. Проскура, Х. Притула та ін. З огляду на наукову новизну в дослідженні транскордонних територій міжрегіонально-інфраструктурного проекту «Мале Карпатське коло» в контексті євро регіону Карпати-Україна, можливо концептувати, що цей напрям є порівняно малодослідженим, а здебільшого не дослідженим.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Віддаючи належне фундаментальним теоретичним та практичним здобуткам науковців, які присвятили свої дослідження тематичі транскордонних територій та регіональній економіці загалом, зауважимо, що залишається малодослідженим саме практичний бік дієвих прикладів становлення, функціонування, розвитку та взаємодії різних видів кластерів в економіці України. Саме тому було вирішено дослідити один із цікавих із наукового погляду регіональної економіки міжрегіонально-інфраструктурний кластер «Мале Карпатське коло», який реалізується в межах транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна та має перспективи входження до міжнародного економічного простору Карпатського євро регіону.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Із вищезазначеного формується головна мета дослідження, яка полягає в отриманні аффірмаційних результатів дослідження, які мають практичну цінність у розумінні логістичного кластера на прикладі міжрегіонально-інфраструктурного проекту «Мале Карпатське коло», що стане зразком ґрунтового прояву вивчення регіональної економічної науки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Дослідження регіональною економічною наукою міжрегіональної асоціації «Карпатський євро регіон» формує особливу наукову зацікавленість, що зумовлено, насамперед, її регіональним і міжнародним рівнем функціонування, поліструктурним існуванням та тим, що асоціація є економіко-політичним напрямом співпраці України з країнами – членами Європейського Союзу з 1993 р.

До складу асоціації «Карпатський євро регіон», окрім України, входять Республіка Польща, Словацька Республіка, Угорщина та Румунія. Входження зазначених країн до асо-

ціації зумовлене унікальним географічним розміщенням вздовж гірської системи Карпати. Транскордонні території асоціації становлять 145 тис кв. км, на яких проживає близько 15 млн осіб, отже, це одна з найбільших європейських асоціацій такого змісту [1].

Умовно асоціацію «Карпатський євро регіон» можливо виділити в такі транскордонні регіональні її осередки, як євро регіон Карпати-Україна (території Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької областей), євро регіон Карпати-Польща (територія Підкарпатського воєводства), євро регіон Карпати-Словаччина (території Кошицького та Прешівського країв), євро регіон Карпати-Угорщина (території областей Боршод-Абауй-Земплен, Гайду-Бігар, Гевеш, Яс-Надькун-Солнок, Саболч-Сатмар-Берег та міст з обласним статусом Мішкольц, Дебрецен, Егер, Ниредьгаза) та євро регіон Карпати-Румунія (території округів Сату Маре, Марамуреш, Бігор, Сучава, Ботошань, Зілаг, Харгіта) [2]. Для дослідження вибрано саме євро регіон Карпати-Україна, який цікавий із погляду міжрегіональної транскордонної взаємодії в транскордонному просторі Карпатського євро регіону.

Під час аналізу розвитку транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна найбільше виділяється міжрегіональна діяльність спільного проекту Закарпатської, Львівської та Івано-Франківської областей разом із Державним агентством автомобільних доріг України «Мале Карпатське коло». Зазначений проект є спільними планами дій його учасників щодо реалізації заходів, спрямованих на вдосконалення та більшою мірою побудову нової мережі автомобільних доріг у центральній частині Українських Карпат.

Спільний проект «Мале Карпатське коло» має свою історіографію започаткування, трансформації, становлення та розвитку. Однією з відправних точок проекту є підписання 14 грудня 2018 р. Меморандуму з координації співробітництва задля розвитку спільного економічного розвитку між представниками місцевого самоврядування Славської територіальної громади Львівської області, селища Вигода та міста Долина Івано-Франківської області. Ця подія мала місцевий рівень міжрегіональної ініціації проекту. Після чого 24 вересня 2020 р. була проведена конференція «Роль та місце Асоціації «Бойківське коло» в розвитку туристично-економічного потенціалу Карпатського субрегіону» в м. Долина Івано-Франківської області за участі представників органів влади, бізнесу, експертного середовища Івано-Франківської, Львівської та Закарпатської областей [3]. Відбувся перехід проекту «Мале Карпатське коло» з місцевого субрегіонального рівня на регіональний рівень.

Переформатування проекту «Бойківське коло» у спільний проект «Мале Карпатське коло» з розширенням кола учасників у форматі транскордонного простору євро регіону Карпати-

Україна та перехід проекту в нормативну площину міжрегіональної взаємодії учасників відбулося в межах конференції «Співпраця задля розвитку» на Сколівщині Львівської області 09 та 10 грудня 2019 р. Саме під час згаданого заходу було підписано Меморандум про співпрацю для реалізації ініціативи «Мале Карпатське коло» між Львівською, Івано-Франківською, Закарпатською, Чернівецькою обласними радами та Львівською, Івано-Франківською, Закарпатською, Чернівецькою обласними державними адміністраціями [4].

Одним із перших та ключових моментів трансформаційного переходу спільного проекту «Мале Карпатське коло» та розширення власного впливу в транскордонному просторі євро регіону Карпати-Україна на міжнародний макроекономічний рівень простору Карпатського євро регіону відбувся під час конференції «Мале Карпатське коло: на шляху до державного інвестиційного проекту» 5 та 6 лютого 2021 р., яка відбулася в смт Славське Львівської області [5].

Поштовхом зазначених трансформаційних процесів спільного проекту «Мале Карпатське коло» слугували такі події:

- розширення складу учасників спільного проекту «Мале Карпатське коло». Окрім очільників місцевої регіональної влади Львівської, Івано-Франківської, Закарпатської (представники Чернівецької області в заході участі не приймали), до проекту були залучені керівники Офісу Президента України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Державного агентства автомобільних доріг України;

- розширення запланованої мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» та її подальше прокладання до туристично привабливих місць Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей та до діючих та перспективних курортів Славська, Боржава та Прикарпаття;

- запланований початок процесу включення спільного проекту «Мале Карпатське коло» до державної програми «Велике будівництво» з одночасним отриманням статусу державного інвестиційного проекту;

- продовження запланованої мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» до державних кордонів України з Румунією в перспективному пункті пропуску «Яблунівка – Ремете (Гута)» на території Закарпатської області та з Республікою Польщею в перспективному пункті пропуску «Боберка – Смольник» на території Львівської області (запланована подія буде слугувати відправною точкою до подальшого входження транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна до транскордонного економічного простору Карпатського євро регіону в цілому).

Підтвердженням високої результативності проведеного вищезазначеного заходу стало блискавичне включення спільного проекту

«Мале Карпатське коло» до держаної програми «Велике будівництво» з одночасним отриманням статусу державного інвестиційного проєкту, про що було повідомлено на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Інфраструктура», який відбувався 22–24 лютого 2021 р. у м. Києві [6].

Зважаючи на викладене вище, проведемо більш детально дослідження спільного проєкту «Мале Карпатське коло» в частині регіонально-інфраструктурної характеристики складової частини проєкту. Для початку умовно розділимо спільний проєкт на три його регіональні адміністративні одиниці, а саме проходження мережі доріг Карпатського кола в Закарпатській, Львівській та Івано-Франківській областях.

Інфраструктурна характеристика мережі автомобільних доріг спільного проєкту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області пропонувалася спочатку без продовження до лінії до державних кордонів України з Румунією та мала такі логістичні бачення:

починаючи від межі Львівської області міжнародної автомобільної дороги державного значення М-06 Київ – Чоп на ділянці Латірський перевал – Нижні Ворота км 702+424 – км 717+250 (загальна протяжність 14,8 км);

далі територіальною автомобільною дорогою державного значення Т-07-18 Нижні Ворота – Воловець – Міжгір'я км 0+000 – км 44+600 (загальна протяжність 44,6 км);

після чого маємо розв'язку доріг у північно-східному та південно-східному напрямках:

північно-східний напрямок – це регіональна автомобільна дорога державного значення Р-21 Долина – Хуст на ділянці Торунський перевал – Міжгір'я км 44+983 – 76+900 (загальна протяжність 23,1 км), яка веде до межі Закарпатської та Івано-Франківської областей;

південно-східний напрямок – це територіальна автомобільна дорога державного значення Т-07-20 Міжгір'я – Синевир км 0+000 – км 15+464 (загальна протяжність 15,4 км) та далі в північно-східному напрямку територіальною автомобільною дорогою державного значення Т-07-24 Синевир – Синевирська Поляна км 0+000 – км 23+200 (загальна протяжність 23,2 км);

ключовими інфраструктурними складниками спільного проєкту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області, які потребують особливої уваги, є районна автомобільна дорога місцевого значення С 070606 Ізки – Верхній Студений км 0+000- км 10+600 у межах Нижньостуденівської сільської ради Хустського району (загальна протяжність 10,6 км, яка бере свій початок із 27+200 км автомобільної дороги Т-07-18 Нижні Ворота – Воловець – Міжгір'я в північному напрямку) та далі нове будівництво автомобільної дороги «Нижній Студений – межа Закарпатської та Львівської областей» (запланована загальна протяжність 3,1 км) у межах Нижньостуденівської сільської ради Хустського району,

яка буде простягати до межі Закарпатської та Львівської областей.

На рис. 1 представлено мережу автомобільних доріг спільного проєкту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області в період до 5 лютого 2021 р.

Мережа автомобільних доріг спільного проєкту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області зазнала кардинальних змін у формі продовження маршруту кола до державного кордону України з Румунією, які були узгоджені з усіма учасниками проєкту протягом 5 та 6 лютого 2021 р.

Отже, починаючи від км 15+464 автомобільної дороги Т-07-24 в південному напрямку починається обласна автомобільна дорога місцевого значення О 070603 Синевир – Колочава – Буштино км 0+000 – км 66+000 (загальна протяжність 66 км).

Далі в південно-західному напрямку територіальною автомобільною дорогою державного значення Т-07-37 Хуст – Шаян – Вишково – Буштино з під'їздом до санаторію «Шаян» км 19+785- км 23+200 (загальна протяжність 3,4 км).

Наприкінці в південно-східному напрямку обласною автомобільною дорогою місцевого значення О 071303 Вишково – Яблунівка – Держкордон із Румунією км 0+000 – км 5+700 (загальна протяжність 5,7 км) до лінії державного кордону України з Румунією в перспективному пункті пропуску «Яблунівка – Ремете (Гута)».

Зазначимо, підсумовуючи, що загальна протяжність мережа автомобільних доріг спільного проєкту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області становить близько 210 км.

На рис. 2 представлено вдосконалену мережу автомобільних доріг спільного проєкту «Мале Карпатське коло» з виходом до державного кордону України з Румунією в межах транскордонних територій Закарпатської області після 5 лютого 2021 р.

Наступний до вивчення інфраструктурний складник спільного проєкту «Мале Карпатське коло» – мережа автомобільних доріг у Львівській області:

– починаючи від найпівнічнішої ділянки, а саме перспективного пункту пропуску «Боберка – Смольник» на лінії державного кордону України з Республікою Польщею, простягає районна автомобільна дорога загального користування місцевого значення С141908 Боберка – Бориня Турківського району Львівської області на ділянці км 0+000 – км 26+800 (загальна протяжність 26,8 км);

– після чого в південно-східному напрямку обласною автомобільною дорогою місцевого значення О 141903 Бориня – Мохнате ділянка км 0+000- км 30+300 (загальна протяжність 30,3 км);

– далі автомобільна дорога О 141903 з'єднується з міжнародною автомобільною дорогою державного значення М-06 Київ – Чоп,

Рис. 1. Мережа автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах Закарпатської області до 05.02.2021

Джерело: власна розробка авторів

яка спочатку в східному, а далі в північно-східному напрямку ділянка км 650+800 – км 686+800 (загальна протяжність 36,0 км) веде до Національного природного парку «Сколівські Бескиди»;

– на вищезазначених ділянках автомобільної дороги М-06 Київ – Чоп присутні дві кільцеві розв'язки, які примикають до територіальної автомобільної дороги державного значення Т-14-24 Сколе – Славське на ділянці км 0+00 – км 24+000 (загальна протяжність 24,0 км) та до районної автомобільної дороги загального користування місцевого значення С141507 Хітар – Тухля на ділянці км 9+100- км 25+100 (загальна протяжність 16,0 км);

– автомобільна дорога Т-14-24 в південно-східному напрямку з'єднується з районною автомобільною дорогою місцевого значення С 151516 Славське – Хащованя на ділянці км 0+000 – км 12+200 (загальна протяжність 12,2 км), яка, своєю чергою, поєднується з новим будівництвом автомобільної дороги на ділянці «Межа Львівської та Закарпатської областей – Хащованя» у межах Славської селищної територіальної громади Стрийського району, яка буде простягати до межі Львівської та Закарпатської областей (запланована загальна протяжність 2,9 км);

– додатково автомобільна дорога Т-14-24 в південно-східному напрямку примикає до районної автомобільної дороги загального користування місцевого значення С141515 Славське – Вигода, ділянка км 0+000- км 14+000 (загальна протяжність 14,0 км). Автомобільна дорога С141515 поєднана, в тому ж таки південно-східному напрямку, з новим будівництвом автомобільної дороги на ділянці «Верхня Рожанка – межа Львівської та Івано-Франківської областей» (запланована загальна протяжність 6,8 км).

Загалом загальна протяжність мережа автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Львівської області становить близько 170 км.

І на останок, інфраструктурні особливості мережі автомобільних доріг Івано-Франківської області, що входять до спільного проекту «Мале Карпатське коло»:

– регіональна автомобільна дорога державного значення Р-21 Долина – Хуст на ділянках Долина – Вишків – Торунський перевал, межа Івано-Франківської та Закарпатської областей км 0+000 – 44+983 (загальна протяжність 45 км), яка веде до межі Івано-Франківської та Закарпатської областей;

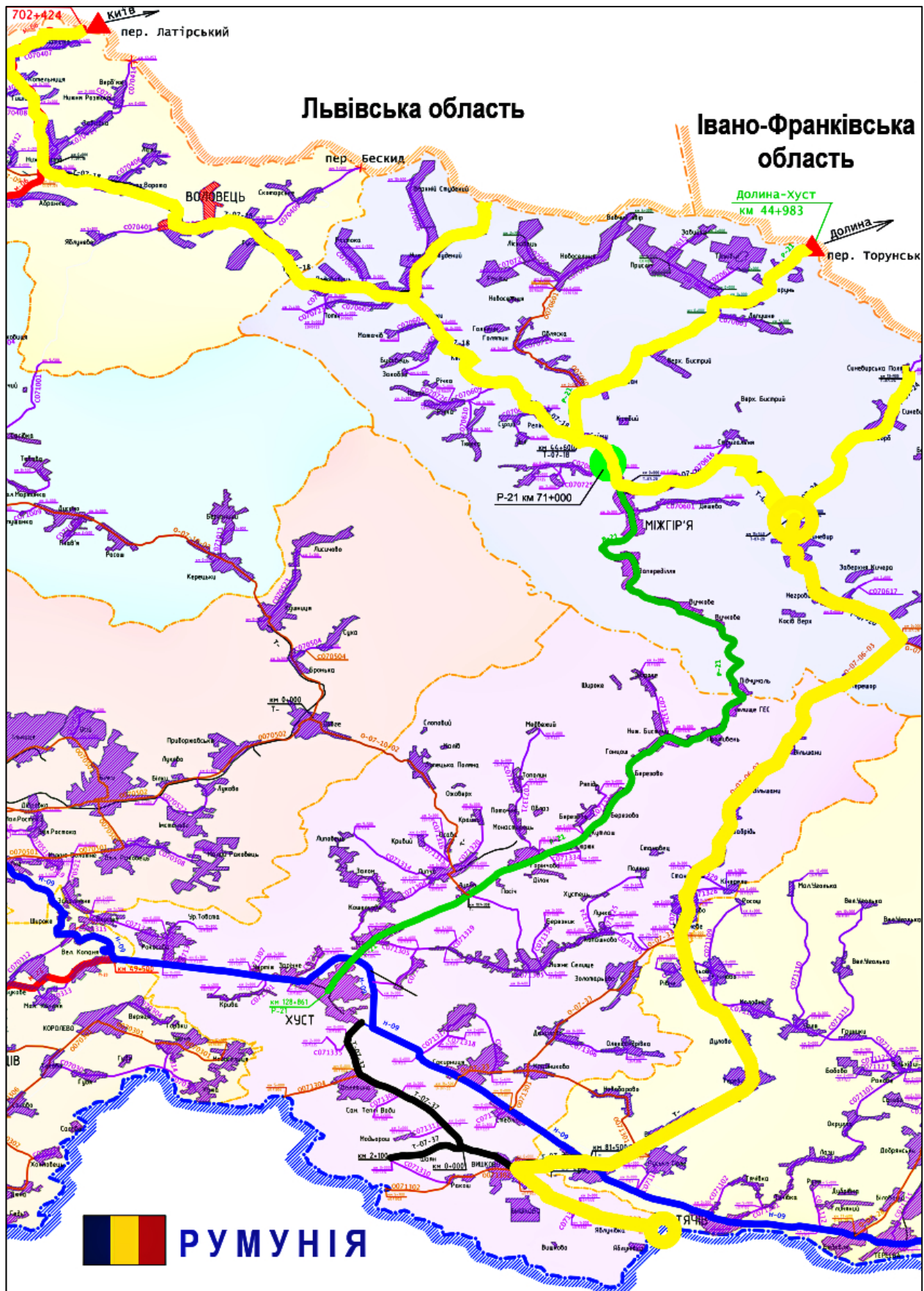

Рис. 2. Удосконалена мережа автомобільних доріг спільного проєкту «Мале Карпатське коло» з виходом до державного кордону України з Румунією в межах Закарпатської області

Джерело: власна розробка авторів

– районна автомобільна дорога загально-го користування місцевого значення С 090509 Вишків – Сенечів ділянка км 0+000 – км 6+561 (загальна протяжність 6,6 км);

– нове будівництво автомобільної дороги на ділянці «Межа Івано-Франківської та Львівської областей – Сенечів» (запланована загальна протяжність 5,6 км).

Відзначимо, що загальна протяжність мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Івано-Франківської області становить близько 57 км.

На рис. 3 проілюстровано мережу автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» з виходом до перспективних пунктів пропуску на Українсько-Польській та Українсько-Румунській ділянках державного кордону в

межах транскордонних територій Карпатського єврорегіону. Зауважимо, що повна протяжність мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської, Львівської та Івано-Франківської областей становить 437 км.

Зазначене інфраструктурне-логістичне дослідження проведене на етапі отримання мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» цілісного виду після конференції 5 та 6 лютого 2021 р., яка відбулася в смт Славське Львівської області, як найбільш доречно на даному етапі, без урахування в мережу доріг проекту лісових доріг, які перебувають тільки на стадії планування з метою майбутнього приєднання до зазначеної системи доріг.

На прикладі Закарпатської області можливо продемонструвати заплановані лісові дороги,

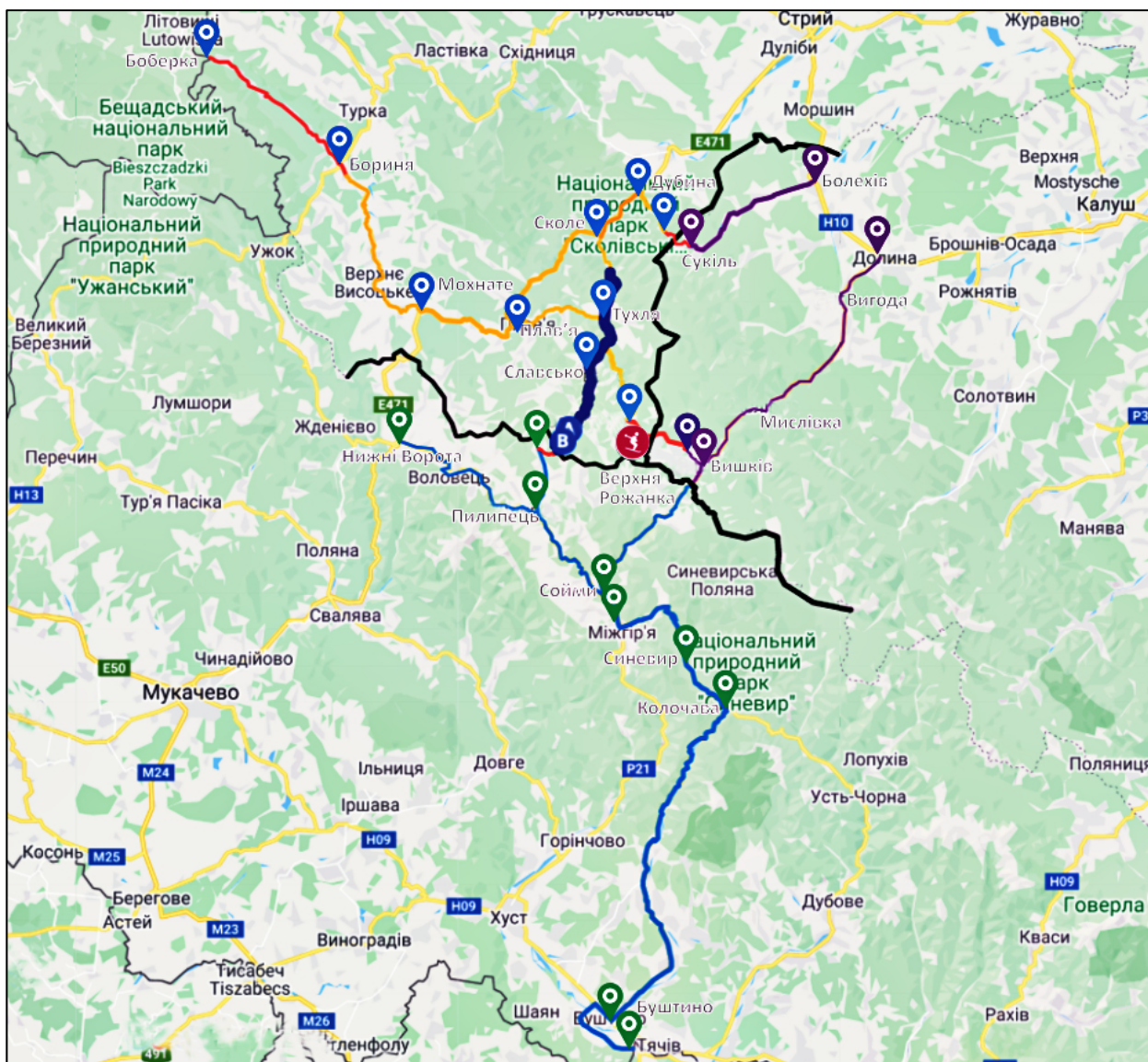

Рис. 3. Мережа автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» з виходом до перспективних пунктів пропуску на Українсько-Польській та Українсько-Румунській ділянках державного кордону в межах транскордонних територій Карпатського єврорегіону

Джерело: складено за [7]

які планується об'єднати з мережею автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло». На рис. 4 проілюстровано лісові дороги в мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області.

Деталізація запланованих лісових доріг у загальній мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області (сконцентровані біля гірськолижних курортів Верхній Студений, Пилипець та санаторних комплексів Сойми), загальна протяжність яких 26,2 км, представлена так:

1) лісова дорога ур. «Зубрівці – ур. «Ясинники» – ур. «Перенизь» – ур. «Омножанський» (загальна протяжність 19,5 км);

2) лісова дорога с. Студений – Потік до с. Ялинковата (Львівська область) (загальна протяжність 9,6 км, з яких 4,5 км проходить на території Закарпаття);

3) лісова дорога с. Студений – Потік – автомобільна дорога Славське – Верхній Студений (загальна протяжність 2,2 км).

Головна мета об'єднання запланованих лісових доріг у загальній мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» полягає у створенні зручних туристичних шляхів до гірськолижних курортів та унікальних природних локацій, які були в логістичному та інфраструктурному розумінні важкодоступні.

Неможливо залишити без уваги дослідження економіко-регіонального потенціалу транскордонних територій спільного проекту «Мале Карпатське коло». Основним складником економіки зазначених транскордонних територій є основна діяльність, пов'язана з туристичною справою у всіх її проявах.

На даному етапі розвитку спільного проекту «Мале Карпатське коло» організаційною формою туристичної галузі на транскордонних

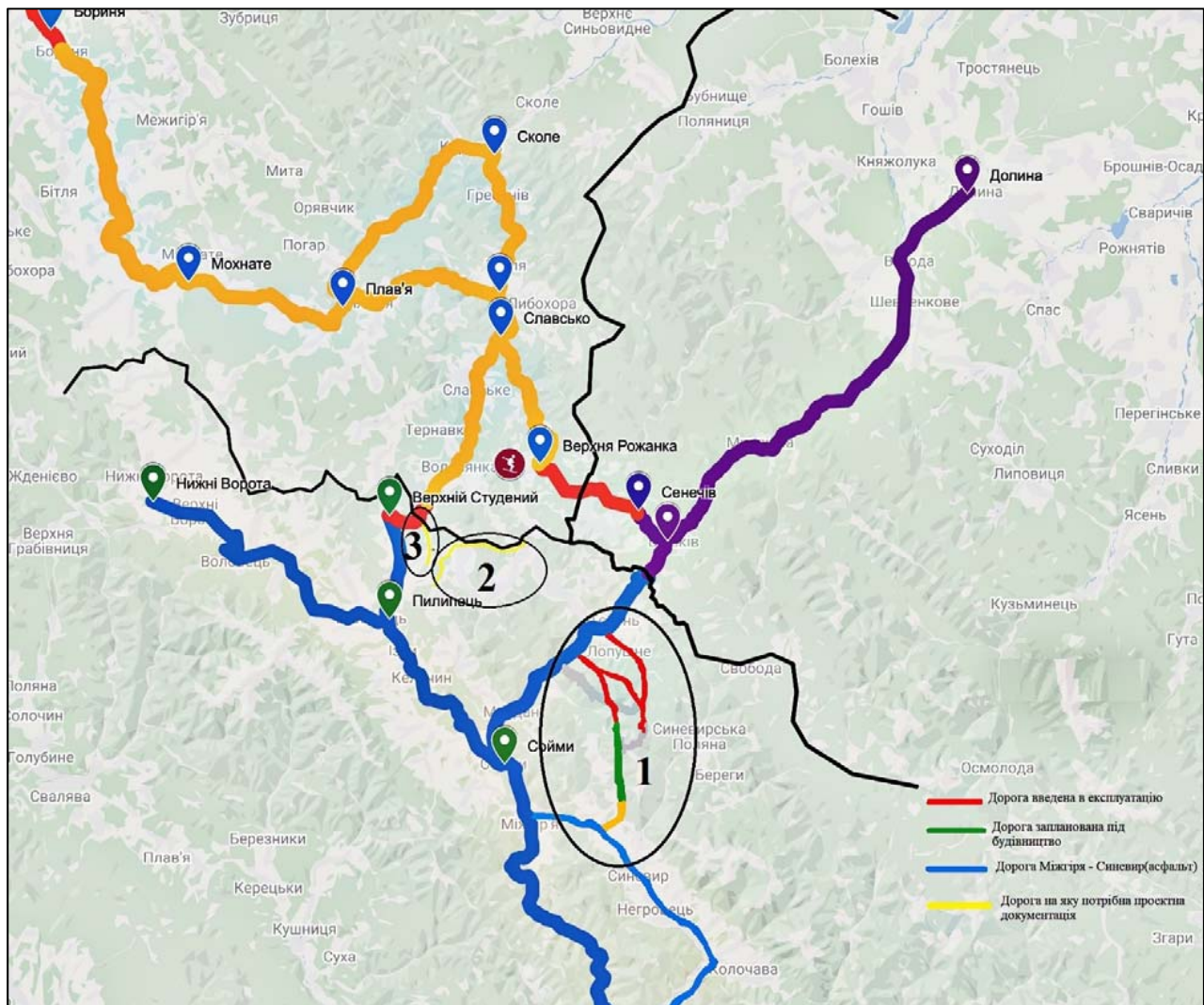

Рис. 4. Заплановані лісові дороги в загальній мережі автомобільних доріг спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних територій Закарпатської області

Джерело: власна розробка авторів

територіях проекту здебільшого є внутрішній туризм. Зазначена ситуація зумовлена:

– по-перше, наслідками пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, які вплинули на встановлення заборони перетину кордону України з країнами – членами Європейського Союзу для громадян України на період пандемії, які в результаті чого вибрали вітчизняний туризм;

– по-друге, відсутністю прямого логістичного сполучення транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна з транскордонним простором Карпатського євро регіону в цілому (розширення організаційної форми туристичної галузі в частині міжнародного туризму можливе лише за умови повної реалізації спільного проекту «Мале Карпатське коло» та після запуску перспективних пунктів пропуску «Яблунівка – Ремете (Гута)» – державний кордон з Румунією і «Боберка – Смольник» державний кордон із Республікою Польща).

Водночас різноманітність специфіки і властивостей видів туризму на транскордонних територіях спільного проекту «Мале Карпатське коло» представлена у таких його видах: релігійному, лікувально-оздоровчому, екологічному, культурно-пізнавальному, сільському, спортивному та, звичайно, гірському.

Основні туристичні локації (місця) по маршруту слідування спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах транскордонних

територій Закарпатської, Львівської та Івано-Франківської областей представлено в табл. 1.

На закінчення, що стосується правового базису розвитку транскордонних територій спільного проекту «Мале Карпатське коло», зазначене регламентовано в Меморандумі про співпрацю у рамках реалізації проекту «Мале Карпатське коло» між усіма учасниками проекту. Основна ціль нормативно-правової співпраці полягає у включенні спільного проекту «Мале Карпатське коло» до завдань та заходів Державної програми розвитку регіону Українських Карпат на 2020–2022 рр., затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 20.10.2019 № 880 [8]. Прогнозованим результатом зазначеної ініціативи має бути популяризація спільного проекту через механізми підвищення та зміцнення нормативно-правового статусу спільного проекту «Мале Карпатське коло» в межах урядового правового акту.

Щоправда, вищезазначений правовий базис на разі частково досягнутий та виконаний у нормативно-правовому його складнику. Швидка реалізація юридичного розвитку транскордонних територій спільного проекту «Мале Карпатське коло» стала можлива за рахунок функціонування паралельного правового процесу отримання статусу державного інвестиційного проекту в розрізі державної програми «Велике будівництво».

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Між-регіональна взаємодія усіх учасників спільно-

Таблиця 1

**Основні туристичні локації (місця)
в межах транскордонних територій спільного проекту «Мале Карпатське коло»**

Транскордонні території областей спільного проекту «Мале Карпатське коло»	Туристична локація (місце)
Львівська	Національний природний парк «Сколівські Бескиди» та Регіональний ландшафтний парк «Надсянський». Озеро Журавлине, водоспади Гуркало та Кам'янка. Гори Лопата та Парашка. Клен-Явір у Тухольці (найстаріший в Україні). Старовинні дерев'яні храми (Зіслання Святого Духа, Пресвятої Євхаристії, Матків). Меморіал воякам УСС на горі Маківка. Палац Гредлів у Сколе. Гірськолижний комплекс «Плай» та туристичний комплекс «Захар Беркут».
Закарпатська	Національний природний парк «Синевир». Озеро Синевир, водоспади Шипіт та Кам'янка Синевирська, Вучківський гейзер. Гори Пікуй, Негровець, Сигланський та стрімчак-скеля Кам'яні ворота, карстова печера «Молочний Камінь». Старовинні дерев'яні храми (Святодухівська церква села Гукливий, церква святого Миколи, бойківська дерев'яна церква селища Верхній Студений, Свято-Введенська церква, церква святого Миколая Чудотворця у селі Колодне 1470 року будови – найстаріша в Україні та ін.). Полонини «Боржава». Шаянський курорт, санаторні комплекси Сойми. Гірськолижні курорти «Верхній Студений», «Пилипець». Оборона лінія Арпада часів Другої світової війни. Музей лісосплаву. Автентичне селище Колочава «село десяти музеїв».
Івано-Франківська	Долинська солеварня «Саліна», вузькоколійна залізниця «Карпатський трамвай» Озеро Росохан, Мізунські водоспади та водоспади Ілемнянський, Липівський. Гори Горган-Ілемський, Яйко-Ілемське та Молода, урочище «Аршиця».

Джерело: власна розробка авторів

го державного інвестиційного проєкту «Мале Карпатське коло» потребує кропіткої праці, спрямованої на вдосконалення та створення дорожньої інфраструктури, передбаченої проєктом, що, своєю чергою, надасть беззаперечні конкурентні переваги позитивного росту економіки транскордонних територій Центральних Карпат України. Спільний міжрегіональний проєкт «Мале Карпатське коло» є не лише міжрегіональним інфраструктурним проєктом, який реалізується на транскордонних територіях євро регіону Карпати-Україна, а й прогнозований із подальшою міжнародною взаємодією з транскордонним економічним простором Карпатського євро регіону. Основна мета зазначеного полягає в отриманні покращеної динамічної регіональної економіки транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна через механізми покращеної макрологістичної інфраструктури, яка є одним цілим із туристичною галуззю Центральних Карпат України.

За умови повної реалізації передбачених заходів у міжрегіонально-інфраструктурному проєкті «Мале Карпатське коло» транскордонні території євро регіону Карпати-Україна отримують нову сучасну мережу автомобільних доріг, яка вплине безпосередньо на: логістичну оптимізацію та вдосконалення туристичних маршрутів; створення нових робочих місць у територіальних громадах учасників проєкту; збільшення фінансових надходжень до місцевих бюджетів територіальних громад; ріст кількості туристичних відвідувань за рахунок внутрішніх туристів та зовнішніх із країн – членів Європейського Союзу; поліпшення інвестиційного клімату туристичної галузі; популяризацію Українських Карпат всередині держави та у світі як туристично-гірської Мекки.

Убачається доцільним подальші перспективи дослідження присвятити обговоренню вдосконалення економіко-правових механізмів міжнародної взаємодії транскордонних територій євро регіону Карпати-Україна з економічним простором Карпатського євро регіону в контексті спільного міжнародного інвестиційного проєкту «Мале Карпатське коло».

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. The place for business in the Carpathian Euroregion. URL: <http://www.tradecarp.com/> (дата звернення: 09.01.2021).
2. Асоціація органів місцевого самоврядування «Євро регіон Карпати – Україна». URL: <https://ekarpaty.com/> (дата звернення: 09.01.2021).
3. На Івано-Франківщині утворено туристичну асоціацію «Бойківське коло». Івано-Франківщина туристична. Управління міжнародного співробітництва, євроінтеграції, туризму та інвестицій Івано-Франківської облдержадміністрації. 2020. 24 вересня. URL: <http://iftourism.com/news/article/na-ivano-frankivshchini-utvoreno-turistichnu-asociaciyu-boykivske-kolo> (дата звернення: 18.01.2021).
4. Олександр Ганущин презентував ініціативу міжрегіональної співпраці «Мале Карпатське коло». Львівська облас-

на рада. 2019. 9 грудня. URL: <https://lvivoblrada.gov.ua/news/oleksandr-ganushchin-prezentuvav-iniciativu-mizhregionalnoji-spivpraci-male-karpatske-kolo> (дата звернення: 08.02.2021).

5. Мале Карпатське коло – на шляху до державного інвестиційного проєкту Закарпатської обласної державної адміністрації. 2021. 8 лютого. URL: <https://carpathia.gov.ua/novyna/male-karpatske-kolo-na-shlyahu-do-derzhavnogo-investytsiynogo-proyektu-0> (дата звернення: 10.02.2021).
6. Форум Інфраструктура. Всеукраїнського Форуму «Україна 30». 24 лютого. URL: <https://ukraine30.com/infrastructure/> (дата звернення: 12.03.2021).
7. «Мале Карпатське коло» у 2021 році. Блог Олександра Ганущина. Лівий берег. 2021. 08 лютого. URL: https://rus.lb.ua/blog/oleksandr_ganushchyn/477166_male_karpatske_kolo_2021_rotsi.html (дата звернення: 21.02.2021).
8. Про затвердження Державної програми розвитку регіону українських Карпат на 2020–2022 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2019 № 880. *Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programi-rozvitku-regionu-ukrayinskih-karpat-na-2020-2022-roki-i201019> (дата звернення: 01.04.2021).

REFERENCES:

1. The place for business in the Carpathian Euroregion. Available at: <http://www.tradecarp.com/> (accessed 09 January 2013).
2. Asotsiatsiia orhaniv mistsevoho samovriaduvannia «Yevrorehion Karpaty – Ukraina» [Association of local authorities «Carpathian Euroregion – Ukraine»]. Available at: <https://ekarpaty.com/> (accessed 09 January 2021).
3. Na Ivano-Frankivshchyni utvoreno turystychnu asotsiatsiiu «Boikivske kolo» [The tourist association «Boykivske kolo» was formed in the Ivano-Frankivsk region]. Available at: <http://iftourism.com/news/article/na-ivano-frankivshchyni-utvoreno-turistichnu-asociaciyu-boykivske-kolo> (accessed 18 February 2021).
4. Oleksandr Hanushchyn prezentuvav initsiatyvu mizhregionalnoi spivpratsi «Male Karpatske kolo» [Oleksandr Hanushchyn presented the initiative of interregional cooperation «Small Circle of Carpathian»]. Available at: <https://lvivoblrada.gov.ua/news/oleksandr-ganushchin-prezentuvav-iniciativu-mizhregionalnoji-spivpraci-male-karpatske-kolo> (accessed 08 February 2021).
5. Male Karpatske kolo – na shliakhu do derzhavnogo investytsiynoho proiektu [The Small Circle of Carpathian is on its way to a state investment project]. Available at: <https://carpathia.gov.ua/novyna/male-karpatske-kolo-na-shlyahu-do-derzhavnogo-investytsiynogo-proyektu-0> (accessed 10 February 2021).
6. Forum «Infrastruktura» (22-24 liutoho) [Forum «Infrastructure» (February 22-24)]. Available at: <https://ukraine30.com/infrastructure/> (accessed 12 March 2021).
7. «Male Karpatske kolo» u 2021 rotsi. Available at: https://rus.lb.ua/blog/oleksandr_ganushchyn/477166_male_karpatske_kolo_2021_rotsi.html (accessed 01 April 2021).
8. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy rozvytku rehionu ukraïnskykh Karpat na 2020-2022 roky [On approval of the State program of development of Ukrainian Carpathian region in 2020-2022 years]: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 20.10.2019 № 880. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programi-rozvitku-regionu-ukrayinskih-karpat-na-2020-2022-roki-i201019> (accessed 01 April 2021).